

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA PREPREČEVANJE OKUŽB Z NOVIM KORONAVIRUSOM SARS-CoV-2 ZA POGREBNO IN POKOPALIŠKO DEJAVNOST

21. 05. 2020

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok.

Varna medosebna razdalja zaradi virusa, ki se izloča s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem, petjem... je vsaj 1,5 metra. V primeru, da je ta razdalja manjša, je tveganje za okužbo večje. V primeru, da je razdalja večja, je tveganje za okužbo manjše.

Roke vedno smatramo kot kontaminirane, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z onesnaženimi rokami prenašamo povzročitelje okužbe nase in na druge osebe ter predmete, ki se jih dotikamo (npr. kljuge, ročaji, držaji, delovni pripomočki, denar ipd.).

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora odgovornost prevzeti vsak posameznik. Popolne varnosti ni.

Ukrepi, ki jih morajo upoštevati vsi – izvajalci storitev in udeleženci:

- Vsi splošni ukrepi za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom:
 - Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2:
<https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>
 - Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecevanje-sirjenja.pdf
 - Umivanje rok:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf
 - Higiena kašlja:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kaslja_0.pdf
- Izvajalci storitev in udeleženci morajo biti brez znakov okužbe dihal (npr. nahod, kašljanje, povišana telesna temperatura, bolečine v žrelu, mišicah,...).

- Zagotavljajo naj zadostno razdaljo med osebami, vsaj 1,5 oziroma boljše 2 metra.
- Pogosto naj si umivajo ali razkužujejo roke (npr. z razkužilom na osnovi 60 do 80 % alkohola).
- Naj se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči, preden so roke umite ali razkužene.
- Upoštevajo naj higieno kihanja, kašlja.
- Čim manj naj se dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno.
- Izražanje sožalja z rokovanjem in objemanjem se odsvetuje.

Dodatni ukrepi, ki jih upoštevajo izvajalci storitev:

- Zagotovljena mora biti možnost umivanja in razkuževanja rok za zaposlene ter razkuževanja rok za stranke.
- Podajalniki razkužila naj bodo nameščeni na vhodih v posamezne prostore.
- Pogrebne slovesnosti se lahko udeleži število ljudi, ki ga dovoljuje omejitev Vlade RS glede zbiranja ljudi na javnih prostorih (trenutno je skladno z Odlokom o začasni splošni omejitvi zbiranja ljudi na javnih krajih in mestih v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 69/20) dovoljeno največ 50 ljudi).
- Prisotnost pevcev na pogrebi se odsvetuje, saj to predstavlja dodatno tveganje za prenos okužbe¹. V kolikor bi bili pevci vseeno prisotni na pogrebu, se je potrebno zavedati povečanega tveganja, ki s tem nastane. V tem primeru svetujemo, da je razdalja med skupino pevcev in udeleženci pogreba največja možna. Opozarjamo, da s tem tveganje za prenos okužbe med pevci ostaja.
- V primeru večjega števila pogrebov na dan se razmak med pogrebi izvede na dve uri oz. več, če je to potrebno za čiščenje in razkuževanje vseh prostorov.
- V primeru pokojnika s COVID-19 ali sumom na COVID-19 naj se pri prevozu in pokopu pokojnika upošteva Pravilnik o prevozu in pokopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, št. 53/17 in 56/17 – popr.).

Dodatni ukrepi, ki jih upoštevajo udeleženci pri uporabi mrliških vežic:

- Ob vstopu v mrliško vežico si razkužijo roke.
- V mrliško vežico vstopajo posamično in vzdržujejo medosebno razdaljo vsaj 1,5 oziroma boljše 2 metra, razen v primeru družinskih članov oz. članov istega gospodinjstva.
- Čim manj se dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno.
- V mrliški vežici naj se zadržijo za kratek čas oz. le toliko časa, kolikor je to nujno potrebno.
- Uporaba kropilnika z blagoslovljeno vodo se odsvetuje.
- Ob izhodu si razkužijo roke.
- Izražanje sožalja z rokovanjem in objemanjem se odsvetuje.

¹ Hamner L, Dubbel P, Capron I et al. High SARS-CoV-2 Attack Rate Following Exposure at a Choir Practice — Skagit County, Washington, March 2020. Centers for Disease Control and Prevention (CDC): <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/69/wr/mm6919e6.htm>.